

Israeli Archive Document #3688/5

From: J. Tkoa

To: The Israeli Foreign Minister

The Israeli Embassy in Washington

The Israeli delegation to the United Nations

Subject: The Bnot Ya'akov Canal -- Report #12

A report by Mr. J. Tkoa of his meeting with Mr. Russell Freid from the American Embassy in Israel, detailing the points Mr. Tkoa raised. Among them were:

- 1) The small scale of the canal project.
- 2) Why there is no need to negotiate the project with the Syrians.
- 3) Syria and Jordan's work on the Yarmuk that ignores the rights of Israel
- 4) Syrian opposition to drying the Hulah.

The position of the United States is then given (as inferred by Mr. Tkoa). Stresses that the United States seems to have strong convictions on the new water project.

ירושלים, ה' בתשרי תשי"ג
14 במסמכר 1953

הח

גורמי/א

אלו שר החוץ
המנכ"ל
שגרירות ישראל ואשינגטון, המשלחת לאו"ם
ד"ר ש. כהן, מר לכני, מר רוזן, מר רפאל
מר בנדור, מר כץ, מר אילן.

מאת: י. תקוצ.

הנדון: העלת גשר בנות יעקב

למען הסדר הנני להודיע כי ביום 10.9.53 קיימתי פגישה עם מר פריד משגרירות אה"ב, עליה הודענו כבר במכתבנו של המנכ"ל מ-13.9.53. בשיחה אשר נמשכה שלש שעות מסרתי התפתחות מאז החלת מפעל העלת בנות יעקב, ונתחתי את השאלות המדיניות המתעוררות בקשר למפעל זה. הדגשתי במיוחד:

א. התכנית מצומצמת, מסרחה העקקה ואפיק להקמת בוח חשמלי כלי שנוי כיוון זרימה המים. אין זאת התחלת חכנית הירדן (לאודרמילק) המקיפה, אף אם כעבור שנתיים וחצי - שלוש שנים אפשר יהיה, אם יוחלט על כך, לחכר העלה למפעל כוח נטושה.

ב. לפיכך אין זאת גשהחכנית אשר נידונה כמו"מ עם הסוריה. אין אנו פוגעים כמו"מ זה ושאלת המים בכללותה שאר על סדר היום בשיתוף עם הסורים במקרה הירושן.

ג. בעוד שסוריה וירדן כתמיכת המעצמות ומוסדות או"ם למקשה החתילו כבר בכיבוע חכנית הירכוכ כהתקלמט לגמרי מזכויות ישראל, ועל ידי כך קבעו זכות שימוש חד-צדדי בנהרות כינ-לאומיים באזור. ישראל אינה עושה את הצעד המקביל ובהתחילת המפעל המצומצם הנ"ל מטאירה היא עוד פחה לחכנית אזורית אם המדינות המשתתפות בחכנית הירמוכ החזרונה כהן מעמדתן השליטית.

ד. הסורים ממשיכים להתנגד פורקליית לעבודות ייבוש החולה. ברור איבוא שאין כל סיכוי להשיג למפעל החדש (מצירה דוחה ישראל זכות הסורים להמערב כמפעל כפי שדחחה המערבות כחולה). מאירך עבודות מחולה נמשכות במשך שנתיים ללא הפרעה. הסיבה לכך עמדת או"ם כי יש להסתמך במגיעת עבודות באדכות ערכיות בלי הסכמה בעליהן, אם או"ם תתמיד בעמדה סוצלתת זו יש להנכיח כי חסנע הפרעות מווינות נשסח.

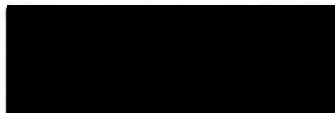
פריד ציין כי חסכר החכנית וטעונו המדיני הקדימו וענו לשאלות מהלקט המדינה.

סדבריו הבינומי בלי בשגרירות אח"ב קיימת החרגות מסוימת בקשר
למפעל החדש. החרגות זו גובעת לאו דוקא מהערכת סובייקטיבית
של אנשי שגרירות אח"ב בישראל כי אם מהעובדה כי נציגויות
אמריקניות אחרות באזור (נהרסמהי כי הכולנה לדמשק ולקונסטוליה
הכללית בירושלים) מציפות את מחלקת המדינה בדו"חות המגלים
עבנות רבה, שאינם מטיד מדיקים ועדפנייט. מחלקת המדינה מצדה
חוקטת את השגרירות בישראל בשאלות ובקשות לאשור עובדות.

באותו יום התקיימה בשגרירות האמקיראניה החיעצות
בדבר מפעל העלה בנוס יעקב בנוכחות ה"ה רסל, מקדניאל, ומריד.
לאחר החיעצות התקשר אחי סריד שניה ושאלני מספר שאלות טכניות.
בן הסכיר כי לפני חודשים ספורים מסר עמיר לקרר כי מתקנאמן
מפחילים בהעיריה המעלה מחוסר תקציב. כמן כן החכנית לא נזכרה
במקציב המדינה. לאוך עובדות אלה שאל מה הן הסיבות אשר הביאו
כנראה לשנוי מתאומי של חכנין חינו. החשובה אשר ניהת היתה כי לבצוע
החכנית לא דרוש מטבע זר, וכי השתמשנו ברזרבות אשר במקציב המטבע
הישראלי. נמנענו מסרטום חכנין חינו מסיבות בטחוניות.

מר לוריא נחבקש למסור לקורדיי על החלת המפעל ולהסכירו
לפי קווי טעוננו הרגילים. הוצע לו כי השיחה עם קורדיי לא תשא
אופי של שניה להמערבות לטובחנו. כן צוין כי חשוב דוקא סקורדיי
ייחרש מבטחוננו בזכויותינו וכיכולחנו להשתלם על כל מצב העלול
לתוצר. דאגותנו היא למנוע הסחכות הצדדים וא"ט בסכסוך מיותר.

בברכה,

יח/ור

דו"ח מספר 12

אישי-

מסך החוז

ירושלים, ה' כחשרי ושי"ר
14 בפססמכר 1953

Duplicates

ד

החוז
נכ"ל

י"רות ישראל ואשינגטון, המשלחת לאו"ם
פ. כהן, מר לכבי, מר רוזן, מר רפאל
מר בנדור, מר כץ, מר אילן.

מאח: י. תקוע.

הנדון: תעלה גשר בנוח יעקב

et

למען הסדר הנני להודיע כי ביום 10.9.53 קיימתי פגישה עם מר פריד משגרירות אה"כ, עליה הודענו כבר במברקן של המנכ"ל מ-13.9.53. בשיחה אשר נמשכה שלש שעות מסרתי ההתפתחות מאז התחלה מפעל תעלה בנוח יעקב, ונתחתי את השאלות המדיניות המתעוררות בקשר למפעל זה. הדגשתי בכיורח:

א. התכנית מצומצמת, מטרתה העתקה האפיק להפקת כוח ושמלי כלי שנוי כיוון זרימת המים. אין זאת התחלת תכנית הירדן (לאודרמילק) המקיפה, אף אם כעבור שנתיים וחצי - שלוש שנים אפשר יהיה, אם יוחלט על כך, לחבר התעלה למפעל בית נטופה.

ב. לפיכך אין זאת גסתתכנית אשר נידונה כמו"מ עם הסורים. אין אנו פוגעים כמו"מ זה ושאלת המים בכללותה תשאר על סדר היום בשיחות עם הסורים כמקרה חידושן.

ג. כעוד שסוריה וירדן בחמיכת המעצמות ומוסדות או"ם למעשה התחילו כבר כביצוע תכנית הירמוכ בהתעלמם לגמרי מזכויות ישראל, ועל ידי כך קבעו זכות שימוש חד-צדדי כנהרות כינ-לאומיים כאזור. ישראל אינה עושה את הצעד המקביל ובהתחילה במפעל המצומצם הנ"ל משאירה היא עוד פתח לתכנית אזורית אם המדינות המשתתפות. בתכנית הירמוכ תחזורנה בהן מעמדתן השלילית.

ד. הסורים ממשיכים להתנגד פורמלית לעבודות ייבוש החולה. ברור איפוא שאין כל סיכוי להשיג למפעל החדש (מצידה דוחה ישראל זכות הסורים להתערב במפעל כפי שדחתה התערבותם בחולה). מאידך עבודות החולה נמשכות במשך שנתיים ללא הפרעה. הסיכה לכך עמדה או"ם כי יש להסחפק כמניעה עבודות כאדמות ערכיות כלי הסכמת בעליהן אף אם או"ם תחמיד בעמדה מוצלחת זו יש להניח כי תמנע הפרעות מווינות בשטח.

פריד ציין כי הסכר התכנית וסעוננו המדיני הקדימו וענו לשאלות מחלקת המדינה.

בשרח החוץ

- 2 -

מדבריו הבינוחי כי בשגרירות אה"ב קיימת התרגשות מסוימת בקשר למפעל החדש. התרגשות זו נובעת לאו דוקא מהערכה סובייקטיבית של אנשי שגרירות אה"ב בישראל כי אם מהעובדה כי נציגויות אמריקאיות אחרות באזור (נחרשמתי כי הכוונה לדמשק ולקונסוליה הכללית בירושלים) מציפות את מחלקת המדינה בדרו"חות המגלים עצבנות רבה, שאינם חמיד מדויקים ועתקניים. מחלקת המדינה מצדה הוקפת את השגרירות בישראל בשאלות ובקשות לאשור עובדות.

באותו יום התקיימה בשגרירות האמקיראנית התיעצוח בדבר מפעל העלה בנרה יעקב בנוכחות ה"ה רסל, מקדניאל, ופריד. לאחר ההתיעצוח התקשר אתי פריד שנית ושאלני מספר שאלות טכניות. כן הסכיר כי לפני חודשים ספורים מסר עמיר לקרר כי אה"ב: אבו מחקלים בתפירת התעלה מחוסר תקציב. כמו כן התכנית לא נזכרה בתקציב המדינה. לאור עובדות אלה שאל מה הן הסיבות אשר הביאו כנראה לשנוי פתאומי של חכניותינו. התשובה אשר ניתנה הייתה כי לבצוע התכנית לא דרוש מטבע זר, וכי השתמשנו ברזרבות אשר בתקציב המטבע הישראלי. נמנענו מפרסום חכניותינו מסיבות בטחוניות.

מר לוריא נחבקש למסור לקורדיי על התחלת המפעל ולהסכירו לפי קווי סעוננו הרגילים. הוצע לו כי השיחה עם קורדיי לא תשא אופי של פניה להתערבות לטובתנו, כן צוין כי חשוב דוקא שקורדיי ייחרש מבטחוננו בזכויותינו וביכולתנו להשחלס על כל מצב העלול להוצר. דאגותנו היא למנוע הסחככות הצדדים ואו"ם בסכסוך מיוחד.

בברכה,

ית/ור

ירושלים, ה' בתשרי תשי"ג
14 במספטבר 1953

אלו שר החוץ
המנכ"ל

טגרירות ישראל ואש"נ גמסון, המשלחת לר"ב
ד"ר ש. כהן, מר לכ"ב, מר רוזן, מר אהרן יואל
מר גנורר, מר כץ, מר אילן.

מאת: י. מקום.

הנדון: העלת גמר כנור יעקב

למען הסדר הנני להודיע כי ביום 10.9.53 קיימתי
בגישה עם מר פריד טגרירות אה"ב, עליה הודענו כבר כמכרז
של המנכ"ל מ-13.9.53. בשיחה אשר נמשכה שלש שעות מרתה
ההתפתחות מאז החלטת מפעל העלת כנור יעקב, ונחתתי את
השאלות המדיניות המתעוררות בקשר למפעל זה. מדגשתי בכיווהר:

א. החכנית בעומצמה, מטרה העקש ואסיק להסגת כנור חשמלי
כלי שנוי כיוון דרימה הכים. אין זאת החחלת חכנית הירדן
(לאורדמילק) המקיפת, אך אם בעבור שנהיים וחצי - שלוש
שנים אפשר יהיה, אם יוחלט על כך, לחבר החעלה למפעל כית
נפוח.

ב. לפיכך אין זאת בטחחכנית אשר נירונה כמו"מ עם הסוריס.
אין אנו פוגעים כמו"מ זה ושאלת המים בכללותה משאר על סדר
היום בשיחום עם הסוריס במקרה הידושן.

ג. בעוד טגוריה נירדן כחמיכת המעצמות ומוסדות א"מ למעסה
חחחילו כבר כביצוע חכנית הירמוכ בהתעלמה לגמרי מזכויות
ישראל, ועל ידי כך קבעו זכות שימוש חד-צדדי כנהרות כי-
לאומיים באזורי ישראל אינה עושה את הצעד המקכיל וכהחחילה
כמפעל המצומצם הנ"ל מטאירה היא עוד פחה לחכנית אזורית אם
המדינות המסתחפפת כככנית הירמוכ החורונה בהן מעדתן השלילית.

ד. הסוריס ממשיכים להחנגר פורקלית לעבודות ייכוש החולה.
כדור איפוא שאין כל סיכוי להשיג למפעל חחדש (מצידה רוחה
ישראל זכות הסוריס להקערב כמפעל כפי שדחחה החערבותם כחולה).
מאידך עבודה החולה נמשכות בכשר שנהיים ללא הפרעה. הסיבה
לכך עמדה א"מ כי יש להסתמך כמניעת עבודות באדמות ערכיות
כלי הסכמה בעליהן אט א"מ תמיר בקמדה מוצלחת זו יש להניח
כי חמוע הפרעה מודינות בשסה.

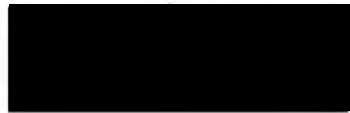
פריד ציין כי חסבר החכנית ומעוננו המדיני הקדימו
וענו לשאלות מחלקה המדינה.

סדרי הציגוי כי בשגרירות א"ב קימת ההרגשה כסוימה בקשר
 למפעל החדש. ההרגשות זיו נוכחה לאו דוקא מהערכה טובי קטיבית
 של אנשי שגרירות א"ב בישראל כי אם מהעובדה כי נציגויות
 אמריקניות אחרות באזור (נחשמה כי הכוונה לדמשק ולקונסוליה
 הכללית בירושלים) מציגות את מחלקת המדינה כדו"ת המגלים
 עובנות רבה, שאינם המיד מדויקים ועדכניים. מחלקת המדינה מצדה
 חוקמת את השגרירות בישראל בטלות ובקשות לאזור עובדות.

באותו יום התקיימה בשגרירות האמקיראניה החיעצות
 בדבר מפעל העלה בנוס יעקב בנוכחות ה"ה רסל, מקדניאל, ומריד.
 לאחר התקיימות התקשר אחי טריד שנית וטאלגי מספר שאלות סכניות.
 כן אטכיר כי לפני הודשים סטוריש מסר עמיר לקרר כי שתכנאפו
 מחלילים בהפידת התעלה מחוסר תקציב. כמו כן התכויה לא נזכרה
 במקצוב המדינה. לאור עובדות אלה שאל מה הן הטיבות אשר הביאו
 כנראה לשנוי מאומי של התנאים. התשובה אשר ניתנה הייתה כי לבצוע
 תחכנית לא דרוש מטבע זר, וכי השתמשנו בדורכות אשר במקצוב המטבע
 הישראלי. נמנענו מפרוטו חכניותיו מטיבות בטחונות.

מר לוריא נחבקש למסור לקורדיי על ההחלטה אמפעל ולהסבירו
 לפי קודי טעוננו הרגילים. הוצק לו כי השיחה עם קורדיי לא חזא
 אופי של שנית להתעבות לטובחנו, כן בוין כי חשוב דוקא סקורדיי
 יתרטט מבטוננו בצויותנו וביכולתנו להשתלט על כל מצב העלול
 לחוצר. דאגותנו תיא למנוע הטחככות הצדדים וא"ס בטכסוך מיוחר.

בברכה,

יה/ור